

Samenvatting

**analyse van de inhoudelijke bijdragen van de
raadsfracties van Roerdalen voor de verkenning van een
breed gedragen akkoord 2026-2030**

Op verzoek van Roerstreek Lokaal, initiatiefnemer van de verkennende gesprekken voor een nieuwe coalitie 2026-2030, is ambtelijk een objectieve analyse gedaan op de inhoudelijke bijdrage van de zes raadsfracties. Dit is de samenvatting van de analyse.

Aanpak analyse:

- 7 april waren alle inhoudelijke bijdragen beschikbaar. Ze zijn omgezet naar een totaaloverzicht om de vergelijking goed en met behulp van AI te kunnen doen;
- Met hulp van Co-pilot zijn de overeenkomsten en verschillen per vraag in beeld gebracht;
- Dit resultaat is vergeleken met de eigen ambtelijke beeldvorming na lezing van de bijdragen. Daarmee konden we vaststellen dat de uitkomst van de analyse een betrouwbaar beeld geeft van de zes bijdragen;
- Loes Vestjens heeft nog accenten/nuances die door de raadsfracties in de gesprekken zijn ingebracht gedeeld. Deze zijn toegevoegd aan het document om daarmee maximaal recht te doen aan zowel de schriftelijke als mondelinge inbreng van de raadsfracties;
- Er is een samenvatting gemaakt van de analyse en het document is opgemaakt;
- De samenvatting wordt ambtelijk toegelicht op 9 april, tijdens het plenair overleg over de coalitievorming.

1. Algemeen beeld: grote samenhang, beperkte polarisatie

De analyse laat zien dat de Roerdalense partijen in de basis eensgezind zijn. Over vrijwel alle thema's bestaan gedeelde uitgangspunten over de richting die Roerdalen op moet.

De verschillen tussen partijen zitten zelden op het *doel*, maar vooral op:

- tempo (sneller ↔ behoedzamer),
- mate van sturing (loslaten ↔ actief regisseren),
- instrumentkeuze (praktisch ↔ beleidsmatig),
- accenten (sociaal ↔ financieel ↔ ruimtelijk).

Er is weinig sprake van ideologische tegenstellingen. De politieke dynamiek is eerder accentpolitiek dan van grote politieke verschillen.

2. Terugkerende rode draden over alle thema's

Uit de analyse komt een aantal vaste patronen naar voren die thema-overstijgend zijn:

a. Vertrouwen als kernvraag

Vertrouwen van inwoners is geen los thema, maar loopt als rode draad door:

- participatie,
- dienstverlening,
- veiligheid,
- sociaal domein,
- wonen en leefbaarheid.

Vrijwel alle partijen leggen een direct verband tussen:

betrouwbaar handelen van de gemeente ↔ maatschappelijk vertrouwen ↔ draagvlak voor moeilijke keuzes

b. Schaarste als structurele realiteit

Bijna elk beleidsterrein wordt gekenmerkt door schaarste:

- ruimte (wonen, buitengebied, energie),
- geld (ravijnjaar, structurele middelen),
- capaciteit (ambtelijk, vrijwilligers, zorg),
- tijd (vergrijzing, woningnood).

Dit leidt breed gedeeld tot het besef dat:

- niet alles kan,
- keuzes onvermijdelijk zijn,
- prioritering essentieel is.

c. Sterke nadruk op lokale kracht

De raad ziet de oplossing voor veel opgaven niet primair in uitbreiding van beleid, maar in:

- sterke gemeenschappen,
- betrokken inwoners,
- verenigingen,
- ondernemers,
- informele netwerken.

De gemeente wordt steeds meer gezien als facilitator en partner, niet als allesregelaar.

3. Analyse per opgavetype

3.1 Wonen: grootste consensusthema én grootste spanning

Wonen is unaniem het belangrijkste vraagstuk. De gedeelde analyse:

- Er is een structureel tekort aan betaalbare woningen.
- Starters, jongeren en ouderen ervaren knelpunten.
- Doorstroming stukt.
- Tekort aan woningen raakt direct leefbaarheid, verenigingen en economie.

Tegelijkertijd is wonen ook politiek gevoelig:

- lokale binding vs. openheid,
- snelheid vs. zorgvuldigheid,
- schaal vs. dorpskarakter,
- betaalbaarheid vs. financiële haalbaarheid.

Wonen is inhoudelijk breed gedragen, maar bestuurlijk complex.

3.2 Financiën en “in control”

Vrijwel alle partijen benadrukken dat:

- ambities en uitvoeringskracht in balans moeten zijn,
- realistisch begroten noodzakelijk is,
- verrassingen achteraf het vertrouwen schaden.

De analyse laat zien dat “in control zijn” wordt gezien als randvoorwaarde voor alles, niet als doel op zich.

Er bestaat nauwelijks spanning over *het belang*, wel over:

- hoeveel ruimte er mag zijn om te investeren,
- hoe sober of ambitieus Roerdalen moet zijn.

3.3 Sociaal domein: breed draagvlak, maar toenemende druk

De raad is het eens over:

- tijdige ondersteuning,
- samenredzaamheid,
- versterken van sociale basis,
- voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.

Tegelijk wordt breed erkend dat:

- vraag naar zorg stijgt,
- professionele zorg onder druk staat,
- mantelzorg en vrijwilligers zwaarder belast raken.

De analyse wijst op een structureel spanningsveld tussen menselijke maat en financiële houdbaarheid.

3.4 Leefbaarheid, dorpen en voorzieningen

Er is sterke consensus dat:

- leefbaarheid niet vanzelfsprekend is,
- kleine kernen kwetsbaar zijn,
- verenigingen, accommodaties en vrijwilligers cruciaal zijn.

De verschillen zitten vooral in:

- behoud versus selectie,
- gelijkheid tussen kernen versus maatwerk,
- sociale waarde versus financiële lasten.

Dit thema vraagt om voortdurende politieke afwegingen, juist omdat iedereen hetzelfde belangrijke doel nastreeft.

3.5 Buitengebied, duurzaamheid en economie

De analyse laat zien dat partijen dezelfde waarden delen:

- behoud van landschap en karakter,
- ruimte voor landbouw en ondernemerschap,
- toerisme als kans, niet als vanzelfsprekendheid,
- duurzaamheid met draagvlak.

De verschillen zitten vooral in de weging:

- beschermen ↔ beleven,
- landbouw beschermen ↔ verduurzamen,
- tempo van energietransitie.

Dit zijn geen zwart-witkeuzes, maar geleidelijke verschillen.

4. Bestuurscultuur en samenwerking

Impliciet komt uit de analyse een duidelijke wens naar voren:

- minder polarisatie,
- meer samenwerking,
- besluiten op basis van feiten en onderbouwing,
- duidelijke rolverdeling.

De raad lijkt zichzelf te zien als:

gezamenlijke eigenaar van de koers, met ruimte voor politiek debat over de invulling.

Conclusie 1 – Roerdalen heeft een sterke gezamenlijke basis

De analyse laat zien dat Roerdalen beschikt over:

- een hoge mate van inhoudelijke overeenstemming,

- gedeelde probleemdefinities,
- vergelijkbare prioriteiten.

Dit biedt een uitstekende basis voor stabiel bestuur.

Conclusie 2 – De grootste opgaven zijn uitvoeringsvraagstukken

Conflicten zitten minder in *wat* we willen, maar vooral in:

- *hoe* snel,
- *met welke middelen*,
- *wie wanneer* verantwoordelijkheid draagt.

Succes hangt daarom sterk af van:

- bestuurlijke discipline,
- heldere communicatie,
- realistische planning.

Conclusie 3 – Vertrouwen is zowel doel als randvoorwaarde

Vertrouwen is:

- een beleidsdoel (relatie met inwoners),
- én een randvoorwaarde (draagvlak voor keuzes).

Gebrek aan transparantie of voorspelbaarheid werkt door op alle thema's tegelijk.

Conclusie 4 – Schaarste vraagt om politieke volwassenheid

Omdat geld, ruimte en capaciteit beperkt zijn:

- zullen niet alle wensen worden ingevuld,
- zullen keuzes pijn doen,
- is uitleg net zo belangrijk als de keuze zelf.

De raad lijkt dit besef breed te delen.

Conclusie 5 – De meerwaarde zit in verbinding van thema's

De analyse toont dat opgaven sterk met elkaar samenhangen:

- wonen ↔ leefbaarheid ↔ verenigingen,
- sociaal domein ↔ vrijwilligers ↔ accommodaties,
- economie ↔ buitengebied ↔ duurzaamheid.

Beleid dat deze verbindingen benut, vergroot effect en draagvlak

Slotconclusie

De analyse laat zien dat Roerdalen niet zoekt naar radicale koerswijzigingen, maar naar verdieping, samenhang en uitvoerbaarheid.